

І СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну	
Повна назва навчальної дисципліни	Економічна теорія
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Класичний фаховий коледж Сумського державного університету
Розробник(и)	Весперіс Світлана Зієдонисівна, к.е.н., викладач Класичного фахового коледжу Сумського державного університету
Рівень вищої освіти	Початковий рівень (короткий цикл) НРК України – 5 рівень; FQ-EHEA – короткий цикл; QF-LLL – 5 рівень
Семестр вивчення навчальної дисципліни	16 тижнів протягом 2-го семестру
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг навчальної дисципліни становить 5 кредитів ЄКТС, 150 годин, з яких 48 годин становить контактна робота з викладачем (32 години лекцій, 16 годин практичних занять), 102 години становить самостійна робота
Мова(и) викладання	Українською мовою
2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі	
Статус дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна циклу загальної підготовки
Передумови для вивчення дисципліни	Передумови відсутні
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні
3. Мета навчальної дисципліни	
Метою вивчення дисципліни є формування ґрунтовних знань про сутність економічних процесів та явищ, закономірності функціонування і розвитку економічних систем, а також логіки сучасного економічного мислення й культури, навчання базовим методам аналізу економічної дійсності, умінню приймати рішення в умовах ринкової економіки.	
4. Зміст навчальної дисципліни	
Змістовий модуль 1. ОСНОВНІ ЗАСАДИ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ Тема 1. Економічна теорія: предмет, методи, функції Поняття економіки як сфери життя людей. Економічна теорія: предмет, методи і функції. Місце економічної теорії в системі наук. Економічні закони та економічні категорії. Історичний розвиток економічної теорії. Виробництво як процес суспільної праці. Поняття суспільного виробництва, його ознаки та результати. Фази і сфери суспільного виробництва. Основні фактори (ресурси) виробництва.	

Тема 2. Економічні системи суспільства, відносини власності

Економічна система суспільства, її сутність, цілі, розвиток й основні структурні елементи. Власність, її сутність, форми і місце в економічній системі. Типи, види власності. Відносини власності в різних типах економічних систем. Приватизація державного майна: суть та методи проведення.

Тема 3. Еволюція суспільного виробництва

Суспільне виробництво та фактори, що на нього впливають. Форми організації виробництва. Товар і його властивості. Теорії вартості. Ефективність виробництва, її сутність, економічні та соціальні показники.

Тема 4. Теорія грошей і грошового обігу

Виникнення, суть та функції грошей. Різноманітність форм грошей: товарні, металеві та паперові гроші; кредитні та електронні гроші. Закон грошового обігу. Валютні курси. Конвертованість валют. Грошова система. Інфляція: сутність, причини, форми проявлення та соціально-економічні наслідки. Валютні курси. Конвертація валют. Криптовалюти. Біржа.

Змістовий модуль 2.

ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Тема 5. Основи ринкової економіки

Ринкова економіка та її еволюція. Ринок та його функції. Види ринків. Ринкова інфраструктура та її складові елементи. Попит і пропозиція, ринкова ціна. Закони дії ринку. Ринкова рівновага. Еластичність товарів і послуг. Конкуренція та монополія.

Тема 6. Кредитно-фінансова система

Кредитна система держави та її структура. Банки та банківські відсотки. Кредит, його принципи та функції. Форми кредиту. Фінансова система держави. Сутність фінансів та їх види. Державний бюджет. Державний борг. Податки та їх види. Системи оподаткування. Крива Лаффера.

Тема 7. Підприємництво

Підприємницька діяльність та її реєстрація. Типи підприємництва. Підприємство (фірма) як суб'єкт господарювання. Види підприємств та форми їх об'єднань. Капітал та його види. Обороти капіталу. Витрати виробництва і собівартість продукції. Результати господарської діяльності підприємства: дохід, прибуток і рентабельність.

Тема 8. Доходи населення та їх розподіл

Доходи населення, їх джерела і розподіл. Заробітна плата, її види та форми. Державна політика у сфері доходів. Споживчий кошик. Прожитковий мінімум. Мінімальна заробітна плата.

Тема 9. Національна економіка та суспільне відтворення

Національна економіка та її структура. Система національних рахунків. Національне багатство та його структура. Суспільне відтворення на рівні макроекономіки. Економічне зростання. Макроекономічна рівновага. Заощадження та інвестиції. Макроекономічна нестабільність: економічні цикли та безробіття.

Тема 10. Лобіювання інтересів та корупція

Поняття лобізму. Сутність корупції та корупціогенних ризиків. Причини та наслідки корупції в економіці та політиці. Шляхи подолання корупції.

Тема 11. Міжнародні економічні відносини. Глобальні економічні проблеми

Світове господарство та його структура. Міжнародний поділ праці. Європейське і світове співробітництво. Поняття інтеграції. Міграційні процеси. Поняття міжнародних економічних відносин. Міжнародні економічні організації. Глобалізація економіки. Глобальні економічні проблеми та причини їх виникнення. Шляхи розв'язання глобальних економічних проблем.

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

РН1.	Знати основні економічні категорії та закони функціонування і розвитку суспільного виробництва, загальну характеристику та основні риси економічних систем, джерела та типи економічного зростання, прояви та причини макроекономічної нестабільності.
РН2.	Розуміти умови функціонування та ознаки ринкової економіки, основи товарно-грошового обігу, теорії попиту та пропозиції; роль, види та економічні основи функціонування підприємств.
РН 3.	Аналізувати економічні функції держави в ринковій економіці, види економічної політики та інструменти державного регулювання ринкової економіки та особливості розвитку економіки України.
РН 4.	Здійснювати аналіз економічних явищ та процесів, застосовувати категоріальний апарат економічної теорії для їх пояснення, робити узагальнюючі висновки щодо економічних тенденцій.
РН 5.	Використовувати набуті знання для вирішення економічних проблем, оцінки можливих наслідків економічної політики; вирішувати економічні задачі; володіти культурою економічного мислення.
6. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних результатів	
Програмні результати, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна:	
ПРН 1.	Спілкуватися українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією, дотримуватися етики ділового спілкування.
ПРН 4.	Застосовувати базові знання з проведення досліджень проблем фізичної культури і спорту, підготовки та оформлення навчально-методичної праці.
7. Види навчальних занять та навчальної діяльності	
7.1 Види навчальних занять	
Змістовий модуль 1.	
ОСНОВНІ ЗАСАДИ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ	
Тема 1. Економічна теорія: предмет, методи, функції	
Л 1.	Економічна теорія: предмет, методи, функції. Місце економічної теорії в системі наук.
Л 2.	Потреби та інтереси – рушійні сили розвитку економіки та виробництва.
Тема 2. Економічні системи суспільства, відносини власності	
Л 3.	Економічна система суспільства, її сутність, цілі, розвиток й основні структурні елементи.
Л 4.	Власність, її сутність, форми і місце в економічній системі.
Тема 3. Еволюція суспільного виробництва	
Л 5.	Суспільне виробництво та фактори, що на нього впливають. Форми організації виробництва.
Л 6.	Товар і його властивості. Теорії вартості.

ПЗ 1.	Ефективність виробництва, її сутність, економічні та соціальні показники.
Тема 4. Теорія грошей і грошового обігу	
Л 7.	Гроші: зміст, теоретичні концепції виникнення, функції та закони. Грошова система.
Л 8.	Інфляція: сутність, причини, форми проявлення та соціально-економічні наслідки.
ПЗ 2.	Валютні курси. Конвертованість валют. Криптовалюти. Біржа.
Змістовий модуль 2. ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ	
Тема 5. Основи ринкової економіки	
Л 9.	Ринкова економіка: суть, структура, функції. Попит і пропозиція.
ПЗ 3.	Конкуренція і монополія у ринковій економіці.
Тема 6. Кредитно-фінансова система	
Л 10.	Кредитна та фінансова системи держави. Державний бюджет.
ПЗ 4.	Кредити та їх форми. Банки. Податки.
Тема 7. Підприємництво	
Л 11.	Сутність підприємництва, його типи та організаційно-правові форми. Види підприємств.
Л 12.	Капітал. Витрати підприємств та результати їх діяльності: дохід, прибуток, рентабельність.
ПЗ 5.	Вибір типу підприємництва та його реєстрація.
Тема 8. Доходи населення та їх розподіл	
Л 13.	Доходи населення, їх джерела і розподіл. Заробітна плата, її види та форми.
ПЗ 6.	Аналіз рівня заробітної праці та складання резюме.
Тема 9. Національна економіка та суспільне відтворення	
Л 14.	Національна економіка та система національних рахунків. Суспільне відтворення та економічне зростання. Економічні цикли та безробіття.
Тема 10. Лобіювання інтересів та корупція	
Л 15.	Поняття лобізму та корупції. Види корупції. Шляхи подолання корупції.
ПЗ 7.	Визначення наслідків корупції.
Тема 11. Міжнародні економічні відносини. Глобальні економічні проблеми	
Л 16.	Світове господарство. Форми міжнародних економічних відносин. Глобалізація економіки.
ПЗ 8.	Аналіз зовнішньоекономічних зв'язків України.
7.2 Види навчальної діяльності	

НД 1.	Підготовка до лекції.
НД 2.	Підготовка до тестування.
НД 3.	Виконання розрахунків на практичних заняттях.
НД 4.	Аналіз власної навчальної діяльності (рефлексія).

8. Методи викладання, навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МН 1.	Акротичні словесні методи: пояснення, розповідь, лекція, інструктаж, робота з електронним навчальним контентом.
МН 2.	Пояснювальний метод викладання і репродуктивний метод учіння.
МН 3.	Інтерактивні лекції.
МН 4.	Проблемні лекції.
МН 5.	Практичні заняття.
МН 6.	Мобільне навчання (m-learning).
МН 7.	Змішане навчання (blended-learning).

При подачі матеріалу використовуються акротичні словесні методи: пояснення (через словесне тлумачення понять, явищ, слів, термінів), розповідь (образний, динамічний, емоційний виклад інформації про різні явища і події), лекція (надає здобувачам освіти теоретичну основу з теорії управління, що є основою для самостійного навчання), робота з електронним навчальним контентом (через самостійне опрацювання здобувачами освіти тексту, що дає їм змогу глибоко осмислити навчальний матеріал, закріпити його, виявити самостійність у навчанні), інструктаж (через короткі, лаконічні, чіткі вказівки/рекомендації щодо виконання практичних завдань). Опанування навчальної дисципліни також передбачає використання пояснювального методу викладання і репродуктивного методу учіння, коли викладач не тільки повідомляє певні факти, але й пояснює їх, домагаючись осмислення, засвоєння здобувачами освіти (здобувачі освіти засвоюють матеріал на рівні розуміння і запам'ятовування). Лекції надають студентам теоретичну основу економічної теорії, що є основою для самостійного навчання здобувачів вищої освіти. Лекції доповнюються практичними заняттями, які надають студентам можливість застосовувати теоретичні знання на практичних прикладах. Гнучкість, доступність та персоніфікація навчання забезпечується m-learning з використанням мобільних пристроїв. Навчання через blended-learning з використанням LMS Moodle, в межах якого студент здобуває знання як очно, так і самостійно он-лайн, дозволяє створити комфортне освітнє цифрове середовище та забезпечити індивідуальну траєкторію навчання.

9. Методи та критерії оцінювання

9.1. Критерії оцінювання

Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
------------	---	------------------------------------

Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	90-100
Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	82-89
В загальному правильна робота з певною кількістю помилок		74-81
Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	64-73
Виконання задовольняє мінімальні критерії		60-63
Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	35-59
Необхідний повторний курс з навчальної дисципліни		0-34

9.2 Методи поточного формативного оцінювання

За дисципліною передбачені наступні методи поточного формативного оцінювання: опитування студента на практичному занятті та усні коментарі викладача за його результатами, настанови викладача в процесі підготовки до виконання тестових завдань, оцінювання поточного тестування.

9.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

Методи оцінювання:

М 1.	Опитування.
М 2.	Тестовий контроль.
М 3.	Практична перевірка.
М 4.	Метод самооцінки.

В особливих ситуаціях робота може бути виконана дистанційно в системі дистанційного навчання Класичного фахового коледжу Сумського державного університету – LMS MOODLE (dl.kfk.sumdu.edu.ua)

Форма підсумкового контролю – залік.

10. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

10.1 Засоби навчання

ЗН 1.	Мультимедіа.
ЗН 2.	Програмне забезпечення (для підтримки дистанційного навчання, онлайн-опитування).
ЗН 3.	Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережі.
ЗН 4.	Графічні засоби: схеми, малюнки.
ЗН 5.	Програмні додатки для забезпечення синхронної комунікації: Google Meet, Zoom.

10.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	1. Економічна теорія : навч. посібник / за заг. ред. проф. В. І. Сідорова, проф. Є. М. Воробйова. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна. 2019. 464 с
--------------------	--

Допоміжна література	<ol style="list-style-type: none"> 1. Базилевич В.Д. Економічна теорія: Політекономія: Підручник. К.: Знання Прес, 2001. 581 с. 2. Круш П.В. Основи економічної теорії: Навчальний посібник. К.: Каравела, 2008. 448 с. 3. Ватаманюк З.Г. (Економічна теорія: мікро- та макроекономіка): Навч. Посібник. К.: Знання, 2001. 588 с. 4. Климко Г.Н. Основи економічної теорії: політ економічний аспект: Підручн. для студ. екон. спец. вищ. закл. осв. К. : Вища школа, 1999. 743с. 5. Мочерний С.В. Економічна теорія. Навчальний посібник. К.: Видавничий центр «Академія», 2005. 640 с. 6. Основи економічної теорії: Підручник: У 2 кн./ За ред. Ю. В. Ніколенко та ін., 2-ге вид. перероб і доп. К.: Либідь, 1998. 272 с. 7. Основи економічної теорії: Підручник / За науковою редакцією проф.. Федоренка В. Г. К.: Алерта, 2005. 511с. 8. Політична економія: навчальний посібник/ За ред.. К. Т. Кривенка. К.: КНЕУ, 2001.
Інформаційні ресурси в Інтернеті	<ol style="list-style-type: none"> 1. Економічна теорія: [дистанційний курс для студентів спеціальності 017 Фізична культура і спорт]. 2. Лагутін В.Д., Уманців Ю.М., Щербакова Т.А. Економічна теорія: підручник URL: https://knute.edu.ua/file/NjY4NQ==/1f07ec168ae326064a2e0805fad4112c.pdf. 3. Предборський В.А. Економічна теорія : підручник URL: http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/KNIGI/KONDOR/EKONOM_TEORI_A_2003.pdf .